

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk

DGKE / 19143115

Bijlage(n)

1

Datum 28 juni 2019
Betreft Marktbarometer Aanbieding Slimme Meters Voortgangsrapportage
2018 en reactie over inzicht in de energierekening voor het MKB

Geachte Voorzitter,

Hierbij treft u aan de 'Marktbarometer Aanbieding Slimme Meters Voortgangsrapportage 2018'. Dit document bevat de resultaten van een jaarlijks onderzoek door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), op verzoek van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, naar het gebruik van de slimme meter. Daarnaast zal ik in deze brief ingaan op de vragen van heer Sienot (D66) ten aanzien van het inzicht in het energieverbruik bij het MKB, onder andere over de situatie waarin sprake is van een all-in huurprijs.

Marktbarometer Aanbieding Slimme Meters 2018

De 'Marktbarometer aanbieding slimme meters 2018' (hierna: Marktbarometer) beschrijft de marktontwikkelingen ten aanzien van de slimme meter en energieverbruiksmanagers¹ in 2018 en vergelijkt deze met de uitkomsten van voorgaande jaren. Daarnaast wordt in de Marktbarometer een aantal aanbevelingen gedaan. De belangrijkste uitkomsten van het onderzoek staan hieronder.

De belangrijkste uitkomsten

- Slimme meter:

De grote meerderheid staat nog steeds positief tegenover het plaatsen van een slimme meter. Hieraan kan ik toevoegen dat de uitrol van de slimme meter tot nu toe op schema ligt en dat de verwachting is dat eind 2020 circa 80% van de kleinverbruikers een slimme meter zal hebben.

- Energieverbruiksmanagers:

Het aantal aanbieders van de energieverbruiksmanagers is iets teruggelopen ten opzichte van 2017, namelijk van 41 naar 38. Dit komt met name door onderlinge overnames van aanbieders van energieverbruiksmanagers.

De energiemaatschappijen laten een groei zien bij hun klanten van het aantal installaties van hun eigen applicaties. Die ontwikkeling loopt parallel met de

¹ Onder de energieverbruiksmanagers vallen in het rapport: energiebeheerssystemen, energiedisplays (in-home) en energiemanagementsystemen.

toename van het aantal aansluitingen van de slimme meter. Circa 20% van de consumenten met een slimme meter heeft thuis een energieverbruiksmanager. De meerderheid daarvan geeft aan dat zij daarna bewuster omgaan met het gebruik van energie.

- Het verbruiks- en indicatief kostenoverzicht (VKO):

De bekendheid met het VKO is significant gestegen ten opzichte van 2017, van 61% naar 71%. De aandacht voor het VKO is wel verbeterd in 2018, maar kan nog beter.

- Marktbedieningsindicator energieverbruiksmanagers:

De marktbedieningsindicator² is niet gestegen. In 2018 is 4% van de consumenten bediend volgens de vastgestelde definitie van het onderzoek. Er is geen stijging ten opzichte van 2017 ondanks de inspanningen vanuit het "Convenant 10PJ Energiebesparing in de Gebouwde Omgeving"³. Het gebrek aan een concreet aanbod ten tijde van de plaatsing van de slimme meter en een lage bekendheid met energieverbruiksmanagers zijn als oorzaak aan te wijzen.

- Slimme thermostaten:

Het aanbod van slimme thermostaten is in 2018 ten opzichte van 2017 gedaald. Het aanbod van in-home displays is in 2018 gestegen van vier naar vijf aanbieders.

Aanbevelingen uit de Marktbarometer

De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- Het aanvullen van de verkoopgegevens door alle aanbieders van energieverbruiksmanagers kan het inzicht in de marktontwikkeling van energieverbruiksmanagers vergroten.
- Het vergroten en verbeteren van de website *energieverbruiksmanagers.nl*.
- Het uitrolmoment van de slimme meter beter benutten.
- Er kan slimmer worden ingespeeld op consumentengedrag en bestaande bevolkingssegmenten. Bijvoorbeeld, vooral 55-plussers bekijken het VKO vaker uitgebreid.
- Betere communicatie over de besparingsmogelijkheden van een energieverbruiksmanager.
- Vergroten van de bekendheid met, en van het gebruik van het VKO.

Beoordeling onderzoek en conclusies

De Marktbarometer is over het algemeen positief over de slimme meter, maar er is in 2018 geen groei bij de marktbedieningsfactor van de energieverbruiksmanagers geweest.

Vervolgacties

Themacampagne Energieverbruiksmanagers

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat gaat samen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de mogelijkheden verkennen om

² De marktbedieningsfactor geeft, aan de hand van een cumulatie van de in het rapport genoemde indicatoren, weer in welke mate consumenten optimaal zijn bediend om te kunnen beslissen over de aanschaf van een energieverbruiksmanager.

³ Convenant tussen de belangenorganisatie van regionale netbeheerders, energieleveranciers en overige marktpartijen voor optimale marktwerking bij grootschalige aanbidding slimme meters, 20 juni 2014.

een campagne te ontwikkelen om de bekendheid met de energieverbruiksmanager en het gebruik ervan te vergroten.

Acties netbeheerders en energieleveranciers

In het kader van het "Convenant 10PJ Energiebesparing in de Gebouwde Omgeving" worden door netbeheerders en energieleveranciers inspanningen gedaan om de bekendheid met de energieverbruiksmanagers te stimuleren.

- Door de netbeheerders wordt bij de uitrol van de slimme meters informatie gegeven over energieverbruiksmanagers.
- Energieleveranciers doen aan hun klanten concrete voorstellen voor het aanschaffen en gebruiken van energieverbruiksmanagers. Onder andere via het VKO.
- De netbeheerders verstrekken daartoe informatie over de postcodegebieden waar slimme meters zijn geplaatst zodat de energieleveranciers weten in welke gebieden slimme meters zijn geplaatst.
- De website *energieverbruiksmanagers.nl* wordt nader bijgehouden en gepromoot door zowel de netbeheerders als de energieleveranciers.

Beantwoording vragen van het lid Sienot (D66)

Tevens reageer ik in deze brief op de vragen van het lid Sienot (D66), die zijn gesteld in het Algemeen Overleg op 16 mei jl. en op 6 juni jl., ten aanzien van het inzicht in de energierekening door het MKB. De heer Sienot heeft onder andere gevraagd naar de situatie waarin sprake is van een all-in huurprijs.

Inzicht in het energieverbruik voor het MKB, algemeen

Een onderneming die valt binnen het MKB-segment kan, wanneer het energie koopt voor eigen eindgebruik, desgewenst nadere informatie over de energierekening opvragen bij de eigen energieleverancier. De energieleverancier moet vervolgens de gevraagde nadere informatie op grond van het 'Besluit factuur, verbruiks- en indicatief kostenoverzicht'⁴ verstrekken. Dit is naast het jaaroverzicht dat de onderneming ontvangt.

Als ondernemingen een slimme meter hebben, ontvangen ze maandelijks een overzicht van het verbruik en de kosten met het verbruiks- en indicatief kostenoverzicht (VKO). Dit is geregeld met het 'Besluit factuur, verbruiks- en indicatief kostenoverzicht'⁵. MKB-ondernemingen die met het energieverbruik vallen onder grootverbruik hebben veelal een telemetriemeter. Ook dan kan nadere informatie over de energierekening worden ingezien.

Inzicht in het energieverbruik bij huurders met een eigen energiecontract

Ten aanzien van huurders in het MKB-segment die zelf een energiecontract met de energieleverancier hebben afgesloten geldt dat deze huurders nadere informatie over het eigen verbruik kunnen krijgen van de energieleverancier.

⁴ Artikel 3, 'Besluit factuur, verbruiks- en indicatief kostenoverzicht', Besluit van 21 mei 2015 (2015 190) en gewijzigd op 31 mei 2018 (2018 173).

⁵ Artikel 7, 'Besluit factuur, verbruiks- en indicatief kostenoverzicht', Besluit van 21 mei 2015 (2015 190) en gewijzigd op 31 mei 2018 (2018 173).

Daarnaast kan de huurder als hij/zij een slimme meter heeft maandelijks een VKO ontvangen.

Inzicht in het energieverbruik bij huur met een all-in huurprijs

Bij huurders binnen het MKB-segment die een huurcontract hebben afgesloten met de verhuurder met een all-in prijs, waarbij een vaste huurprijs is overeengekomen inclusief energie, is veelal de verhuurder degene die het energiecontract heeft afgesloten bij de energieleverancier. In deze situatie met een all-in prijs kan onderscheid worden gemaakt tussen huur van de bij het bedrijfspand behorende woning en huur van het bedrijfspand zelf.

Ten aanzien van huurders van woningen bij het bedrijfspand met een all-in huurprijs geldt dat het contractenrecht en het huurrecht de huurder de mogelijkheid geven om inzicht te krijgen in het eigen verbruik. De verhuurder brengt dan veelal via de zogenaamde nutsvoorzieningen of servicekosten de kosten voor energie bij de huurder in rekening. De verhuurder rekent dan na een jaar de reële kosten af, waarbij de huurder inzicht kan vragen in de reëel gemaakte kosten. Een andere situatie is dat de verhuurder een all-in huurprijs in rekening brengt bij zijn huurder, zonder enig inzicht te bieden in het reële energieverbruik. De huurder kan dan via de huurcommissie een splitsing bewerkstelligen in zogenaamde kale huur en energiekosten. Deze splitsing leidt tot de mogelijkheid om jaarlijks inzicht te verkrijgen in de reële energiekosten via de verhuurder.

Waar het gaat om het huren van een bedrijfspand met een all-in huurprijs geldt dat de huurder in beginsel geen inzicht heeft in het eigen verbruik, want de verhuurder is de contractspartij voor de energieleverancier. De energieleverancier kan geen informatie over het energieverbruik verstrekken aan iemand die niet de contractspartij van de energieleverancier is.

De huurder en de verhuurder kunnen wel onderling contractueel afspraken maken over het verstrekken van inzicht in het energieverbruik van de huurder. De verhuurder moet dan, conform de onderlinge contractuele afspraak met de huurder, de huurder van informatie over het energieverbruik van de huurder voorzien.

Ten aanzien van het nader regelen van inzicht in het energieverbruik in het geval van een contractueel overeengekomen all-in huurprijs merk ik op dat ik het niet wenselijk of noodzakelijk vind om in het private domein en de contractsvrijheid van private partijen te treden. Het heeft mijn voorkeur dat partijen dit samen regelen.

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat